

Vejledning om etisk brug af overvågningsteknologi på plejehjem

Et nyt forskningsprojekt har undersøgt, hvordan overvågningsteknologi kan bidrage til at beskytte borgere med demens, der er i risiko for at fare vild, hvis de forlader plejeboligen uden opsyn.

Forskningsprojektet LIVSTEGN har undersøgt, hvordan overvågningsteknologi kan bruges til at hjælpe plejepersonale i arbejdet med borgere med demens, der er i risiko for at fare vild og komme galt afsted.

Forskningsprojektet LIVSTEGN har gennem de seneste fire år undersøgt, hvordan overvågningsteknologi kan bruges til at hjælpe plejepersonale i arbejdet med borgere med demens, der er i risiko for at fare vild og eventuelt komme galt afsted. På baggrund af resultaterne har forskerne udarbejdet en guide til sikker brug af GPS, sensorer og alarmer henvendt til ledere og velfærdsteknologikonsulenter på plejehjem. Ifølge en undersøgelse fra 2022 udført af Alzheimerforeningen omtalte danske medier i perioden 2019 til 2021 193 sager om borgere med demens, der var gået hjemmefra, svarende til ca. 64 sager årligt. Ud af de 193 sager endte 25 på tragisk vis med, at borgeren omkom.

Grundvilkår for brug af overvågningsteknologi

Forskerne har identificeret fire grundvilkår for brugen af overvågningsteknologi til borgere med demens: For det første er behovet for hjælp hos borgere med demens en foranderlig størrelse. Det betyder i praksis, at man ikke nødvendigvis kan bruge den samme løsning hver gang, men at man bliver nødt til at skræddersy teknologiske løsninger, der kan følge med behovene.

For det andet muliggør den eksisterende overvågningsteknologi ikke – som man måske skulle tro – en totalovervågning af borgeren med demens. I praksis får man kun adgang til begrænset, glimtvis information om borgerens færden.

For det tredje kan overvågningsteknologi skabe en følelse af falsk tryghed – blandt andet hvis man bruger flere teknologier med hver deres alarmsystemer. Ifølge Astrid Meyer, videnskabelig assistent på Afdeling for Digital Design og Informationsvidenskab, kan kombinationen af flere overvågningsteknologier paradoksalt nok skabe en slags 'mæthedsniveau', hvor man ikke rigtigt bemærker alarmerne længere.

For det fjerde kræver det et konstant arbejde at anvende overvågningsteknologi, idet apparaterne jævnligt skal oplades, justeres, vedligeholdes og tilpasses den konkrete problemstilling. Det forudsætter, at personalet har de relevante kompetencer og viden om, hvad teknologierne kan og ikke kan.

Anbefalinger til brug af teknologien

Forskerne har formuleret en række anbefalinger og en guide med gode råd vedrørende etisk forsvarlig og sikker anvendelse af overvågningsteknologi på plejehjem. Det drejer sig blandt andet om at skabe ledelsesfokus og tilbyde sparring. Ledelsen skal sætte arbejdet i system og reflektere løbende over anvendelsen af teknologierne. Der skal udpeges nøglepersoner blandt medarbejderne til at være opmærksomme på fejl og u hensigtsmæssigheder, som kan ske i arbejdet med teknologierne.

Der skal være klare aftaler om hvem, der har ansvaret for, at teknologierne virker, som de skal, og at de er aktiveret. Der skal 'ryddes op' i alarmerne, så der ikke opstår informationsoverload, og det skal sikres, at alarmerne matcher beboernes faktiske behov. Endvidere skal der sikres en systematisk opfølgning på brugen af teknologierne for at sikre overblik over udfordringer og behov og for at kunne foretage løbende justering af brugen.

LIVSTEGN er gennemført i et samarbejde mellem det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE), Erhvervsakademi Aarhus og Aarhus Kommune, hvor forskningsprojektets anbefalinger nu bliver afprøvet i praksis.

LIVSTEGN

[Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet](#)

Forskningsprojekt om etisk brug af overvågningsteknologi til borgere med demens præsenterer anbefalinger og en guide med gode råd. Nyhed fra Faculty of Arts, Aarhus Universitet, den 20. december 2024.

[Faculty of Arts, Aarhus Universitet](#)

Undgå, at GPS'er giver falsk tryghed på plejehjem. Debatindlæg, VIVE, den 10. november 2022.

[VIVE](#)

Oprettet: 13. januar 2025